

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 50-cr
pentru fie-care publicare.

„Reflesiuni,”

la tractatul „Din esperințele și dorințele mele în biserica orientală.”

III.

A atins d-nul autor în tractatul său o coardă, poate cea mai importantă dintre toate, după părerea mea, cu privire la ameliorarea stărei materiale a preoților noștri.

Nu este ați nimenea, nici străin chiar, decum om de omenie român, care nu ar recunoaște, că de tot rău este dotată preoțimea noastră și că venitele după epitrachil nici că pot purta numele de venite pentru un om cu familie, casă și masă.

Această cestiune, ardețoare a-și putea-o numi, a mai fost sulevată și în coloanele acestui ziar de mulți preoți destul de competenți, dar încă nici unul nu a lovit până acum cuiul drept în cap.

Cu aceea, ca să se prefacă colacii în bani, nici pe de parte nu e ajutat lucrului, și și mai puțin e ajutat, dacă d. e. s'ar ridica competențele stolari la botez, pe cari le plătesce nașul, ci trebuie să căutăm alte remedii cu mult mai radicale pentru ameliorarea soartei preoților.

Între împregiurările actuali un ajutoriu dela stat este imposibil — deci societatea română e datoră ca să vină în ajutoriu, pentru ca să dăm o soluțiune deamă această întrebări de mare importanță.

Eu cred, că organele noastre bisericesci nu pot fi indiferente față de starea cea deplorabilă, în care se găsește o mare parte din preoțimea noastră, și așa și aici ajutoriu trebuie să porceadă dela centru. Avem și noi câteva fonduri, cari în timpii din urmă au început a revărsa binefăcătoarele lor efecte, dar fiind lpsese atât de multe și varii, sunt departe de a putea satisface tuturor recerînțelor.

Eu vîd numai atunci resolută cestiunea, dacă se va pune basă unui fond, din care să se cumpere pămînt drept porțiune canonică pentru preot — pe care lucrându-l în mod rațional poate să asigure preoților noștri o îmbunătățire a soartei lor, eară unde referințele economice nu ar permite a întreprinde aceasta, acolo conform referințelor locali să se cumpere regalii de mori, de poduri, de crișme sau hârtii de valoare, din a căror interese, fie și numai 40—50 floreni la an, să se amelioreze soarta preotului. Spre scopul acesta ar trebui conștrise toate parochiile din arhidieceză și început cu ajutoriu de acolo, unde parochia este mai rău dotată și subsistința preotului

mai amenințată. Dacă însă parochul din aceea parochie ar fi cu stare mai bună materială, sau nu ar merita din alte considerațiuni, trebuie preterată în favorul parochii ce urmează, până nu se schimbă referințele. Parochiile cele mai bune încă pot fi îndatorate a contribui cu câte ceva, de asemenea oameni mai cu dare de mână recercați ca să ajute cu toții spre a se pune basa unui astfelu de fond merit curat numai pentru ameliorarea soartei preoțimei.

Cu ridicarea stolei, preotul tot cerșitoriu rămâne, până nu e pus în poziție de a intra în casa parochială și păuă nu va avea unde implânta plugul.

Tocmai din acest respect s'a încetățenit la noi datina de a se alege preotul de regulă din comuna sa natală, ca să aibă cel puțin unde își pleca capul și adăposti familia, și aceasta datină de multe ori rea și funestă în consecințele ei, va fi susținută însă multă vreme la noi cu toate dispozițiunile legilor și concludelor sinodali, cari ar dori ca să se sterpească aceasta — pentru că „necitas frangit legem”.

Când susțin aceasta cu toată căldura sufletului meu, nu pot să nu reflectez la un principiu economic al dlui Aurelian, că adevă noi generațiunea prezentă consumăm mai mult ca cea trecută, prin urmare trebuie se și producem mai mult.

Dacă stă acest principiu, și eu cred că stă, atunci îndată ce pretensiunile noastre sunt mai mari, trebuie să ne grijim ca vice-versa și noi să dăm poporului în schimb mai mult, decât a dat antemergetorii noștri.

Onoare excepțiunilor, dar începe a deveni o regulă, că lucrul se are din contră. Preoțimea noastră numai la partea cea dintăiu a aksiomei se cugetă, la a doua prea puțin, așa, că poporul vine tocmai la convingere, că prestațiunile lui nu stau nici în un raport cu prestațiunile parochului și venit odată la aceasta convingere, rea soarta așteaptă pe preoțimea noastră. Abstragem dela aceea, că în decursul servițiului divin mulți preoți se grăbesc să gate până bați în palmi, fără pic de pietate, ca apoi să-și vadă de alte trebi iertate și neiertate în Dumineci. Cei mai mulți dintre tineri chiar nu dau pe la școală, ca și când ar fi un loc molipsit de morburi epidemice, nu se nisuesc să-și susțină autoritatea nici prin purtare, nici prin exterior, decum prin fapte demne de imitat.

Ba mai mult, o seamă de preoți se ocupă cu tot felu de lucruri, numai cu cele ce ar trebui să se ocupe nu, de unde, în loc de stimă, dispreț și batjocură seceră în cariera lor. Ați poporul nostru apretiează numai faptele, purtarea corectă și inima nobilă.

Căți preoți nici că mai țin cont de tagma lor, ci sunt o adevărată rușine pentru colegii lor mai de respectat.

În multe case preoțesci nu dai nici de peană, negreală, ori hârtie, decum de cărți, de o masă de scris, de vr'un țiar doamne păzesce, ba sunt și de aceia, de le ar plăcea să încasseze bani din fondul bisericei pentru foaie, ca să nu o prenumere, ci să bage banii în busunariu.

Dai apoi în astfelu de comune de un mirean mai inteligent și-l întrebă: bine, pentru ce nu îngrijiți mai bine de școală, de biserică și de ce nu puneți basă la un fond parochial ori școlar? și răspunsul este: până o fi păcătoșul acesta de preot, nu putem face nimica, căci nu se interesează de nimic, cât e lumea nu e treaz la minte, și é o adevărată plagă pe noi și pe copii noștri.

Încerci a nu i da drept, a-l combate, dar cum dai de preot, de casa lui, de manierele lui, de manipulațiunile lui, trebuie să te convingi, că verdictul mireanului a fost încă prea domol față de așa un om, în adevăr decădu moralicesce mai rău ca cel din urmă om din sat, și din care s'a stins ori ce ambițiune nobilă.

Cu astfelu de oameni și pentru astfelu de oameni e greu de a face trebi și isprăvi și încât am și eu esperințele mele, nu e mic numărul acestor nefericiți.

E datoră colegilor lor să-i pună la cale, să i dogenească chiar și cu deosebire e datoră protopresbiterului, ca să nu suferă astfelu de oameni — dar dacă din nenorocire și șeful tractatului ar avea o porțiune bună din însușirile subalternului său, atunci cu greu e de îndreptat soarta preoțimei, care ori cum o vom lua, ea e tristă și rea, dar în mâinile lor este pusă ca să o îmbunătățească, ca să devină alt cum. Ați e rău, cum e în multe părți, mâne poimâne are să fie și mai rău, căci poporul începe a nu mai pune nici un preț pe vorbele preotului, dacă ele nu sunt succedate de fapte onorabile.

Deci să îndreptăm mai întâiu preoțimea și imediat va urma și îmbunătățirea soartei parochului, pentru că așa e și resonul, nu poți să dai la un perde vară pâne de giaba. *Un deputat congresual.*

Revista politică.

Cu pompă deosebită și însoțit de jalea Germaniei s'a aședat pentru totdeauna împăratul Wilhelm lângă părinții sei. Cu înmormântarea istoria încheie

FOIȚA.

Pârğa literară din Caransebeș.

Domnul Gerasim Sêrbu, o persoană cunoscută mai bine în cercurile noastre, decât în părțile Caransebeșului a cetit, — precum se exprimă d-sa — o conferință în casina română din Caransebeș la 23 Decembrie 1887: „Despre cărțile și foile române moderne”. În conferința aceasta cetită de dl Sêrbu (conferințele nu se cetesc! culegătoriul) cu un fanatism propriu autorului se susține, că ori-ce scriere în literatura românească nu poate fi bună și nu poate avea nici un preț, dacă se depărtează de modul de cugetare al poporului, de limba lui și dacă prin urmare rămâne neînțeleasă de popor.

Pe lângă aceasta idee se întoarce conferința dlui Sêrbu, căreia noi îi dăcem disertațiune Pentru a demonstra aceasta și ia de model de frumșete în literatura română: Visul Maicii Precestei, Alecsandria, Vămile, Tichu Buchoglindă etc., care se vede că le cunoaște și d-sa și pentru care se vede entusiasm și laudă pe Maiorescu, Eminescu, Slavici, etc., de cari susține d-sa, că ar fi rămas credincioși modelelor de scriere, numărate de d-sa. Făcând după aceea o revistă preste produsele literare, cărți și jurnale, nu află aproape nimic bun din cele ce

s'au scris până acum și se mai scrie; regretă, că până acum nu s'a aflat vre o autoritate literară, care să sbiciească și să arunce în foc produsele literare, ce nu sunt înțelese de popor după cuvintele scripturii „că tot pomul, care nu aduce roadă se taie și în foc se aruncă.” — bine se însemnă, domnul Sêrbu, pe lângă iurist este și teolog; apoi răsfrîngînd mâncile până n cote se aruncă ca un atlet gimnast în luptă, ca să facă densusl ceea ce au întrelăsat alți a face, și cu autoritatea unui literat consumat condamnează scrierile lui Genadie Enaccean, acum episcop al Rimnicului, căci în scrierea sa „Crestinismul în Dacia” a greșit datele despre restaurarea metropoliei Ardealului; condamnă scrierile profesorului Dr. Nițulescu, căci în loc să fi făcut el o istorie bisericească, numai a tradus cea scrisă de Kurz; condamnă scrierile de Dr. Puscariu, carele a scris, ca să fie scrise; condamnă scrierile de Dr. Ratiu, căci nu sunt scrise în limba poporului. Mai condamnă apoi diarele: „Viitoriul”, care a existat cu câțiva ani mai înainte. „Sborul”, „Advocatul român”, „Amicul familiei”, „Pedagogul român”, „Gazeta poporului” etc. pentru că în toate a cetit câteceva, ce nu i-a plăcut, mai condamnă și pe altele, care nu le numesce și ca și când ne ar spune ceva nou laudă „Convorbirile literare”. Mai adaugă între cele bune: „Românul”, „Voința națională”, „Candela” apoi „Tribuna”, „care mereu grupează în giurul seu

pe oamenii de bine și pe junimea, care mai înainte nu scia de ce să se apuce ca să munească”; „Foișoara” *) „puterea vrednică de aducerea aminte”; în fine și „Foaia diecesană”, în care (Nri: 2. 3. 4. 6. 7. 9. din anul curent) s'a publicat și dl Sêrbu pârğa sa literară asupra căreia nu putem fi nebagători de seamă.

După acest reasumat scurt și fidel din conferința cetită de dl Sêrbu să ne permită și noue dl autor a face și din parte-ne unele reflesiuni la ideile noue descoperite, care pot fi ca și un echo bine-răsunătoriu pentru începătorii în cele stilare, precum este dl Sêrbu.

Mai întâiu de toate noi ținem de greșit punctul de mâncare al dlui Sêrbu, care susține, că ori-ce scriere românească trebuie să fie numai pentru popor și în limbajul și după modul de cugetare al lui. Dacă ar sta, ce dăce dl Sêrbu, n'ar mai fi știință, n'ar mai fi filosofia etc. ca unele, ce rămân totdeauna neînțelese de popor, ci ar trebui să existe numai o literatură populară. Dar chiar rămăind lângă literatura populară, scrieri ca Alecsandria, Vămile, Tichu Buchoglindă, Visul Maicii Precestei, Epistolia etc. date ca modele de dl Sêrbu au putut atunci indestulă poporul, când nu existau alte cărți în mâna lui, astăzi însă arată o ignoranță, cel ce mai persistă la ele. Încât pentru scrierile dlui Maiorescu noi așa

*) Sigur a „Telegrafului Român”

viața lui epocală, și lumea diplomatică se întreabă dacă succesul lui va fi tot un astfel de stălp al păcii, după cum s'a dovedit fostul împărat al Germaniei. În săptămâna aceasta numai se vor îndeplini și actele de stat formale așa după cum se recere în statele constituționale; presa europeană însă de mult se ocupă cu persoana și inclinările actualului împărat.

Diarele engleze susțin, că împăratul Frideric e tot așa de bun ca și tatăl său și că el nu va înceta a aprea sfaturile ilustrului bărbat de stat. Împăratul Frideric nu se va spune tradițiilor politice Germane, căci prin o astfel de atitudine ar sfărma numai opera tatălui său. Ele sunt deci de părere, că cu suirea pe tron nu se va produce nici o schimbare în politica esteroară a Germaniei. Intreita alianță nu poate suferi nimica prin evenimentele actuale. A protegia pe Austria de un atac din partea Rusiei și pe Italia contra Franței va forma ca și până acum partea esențială din programul politicii germane. Cu toate acestea Germania va fi așa de precaută încât nu se va angaja într'un război pentru ca să susțină pe tron pe principele Ferdinand din Bulgaria.

Foile franceze înregistrează efectul puternic și pacinic, ce l'a făcut în întreaga Europă, manifestul actualului împărat german. O surprindere deosebită a produs în lumea politică un articol iscălit de Cassagnac. Acest aprig adversar a tot, ce i german, se desbracă deodată de toate preocupările naționale și scrie mai infocat decât un german: Actualul împărat documentează un caracter admirabil. Împărăția germană de azi proclamă pacea cu sinceritate, ce nu se mai poate trage la îndoială. Împăratul german a vorbit cu atâta lealitate, încât trebuie să crezi, că pe tronul Germaniei se află bărbatul cel mai vrednic. Germania a devenit un scut al păcii, mai mult, ea înseamnă azi și libertate prudentă. Fericirea unui popor consistă în pacea din lăuntru și din afară și pacea e azi pretutindenea, căci îndată ce Germania nu cugetă la război, nu se gândesc la război nici o altă națiune. Atâta mărime de suflet și o voință așa de energică ne reamintesc pe Marcu Aureliu. Provedința pădind pe împăratul Frideric, apără nu numai pe Franța, ci pe întreaga Europă.

Jurnalele rusești comentează cu multă măgulire manifestul, care exprimă sentimentele pacinicului împărat. Ele nu înceată însă d'a da câte o boldire Austro Ungariei, carea voescă ca chiar prin ajutorul Germaniei să-și câștige o hegemonie nu numai între statele germane. De altcunum dacă se va adevăra scirea cumcă principele moștenitoriu al Rusiei, marele duce Nicolae, se va fida cu prințesa Victoria, fca mai tineră a împăratului Germaniei, politica rosească și cea germană de sigur va merge mână în mână spriginindu-se.

Foile monarhiei noastre pun mare preț pe depeșele schimbate în zilele din urmă între ministrul nostru de externe Kalnoky și între principele Bismarck. Ele constată, că importanța cea mare, ce se atribue acestor depeși a fost bine apretiată din partea foilor germane. O foare berlineză, a accentuat, că nu se mai negociază pentru încheierea de relațiuni nouă între Austro-Ungaria și Germania. Cancelariul imperial în telegramele sale a reflectat ministrului nostru de externe la tăria legăturii de amicitie, ce unesc pe popoarele ambelor state; el

accentuă, că ele nu se vor schimba, deoarece și au temeiul nu numai pe contractele scrise, ci se bazează mai ales pe interesele, tradițiile și sentimentele popoarelor din aceste două state.

Jurnalele austro-ungare exprimă deplina satisfacție a cercurilor politice din Austro-Ungaria, fiindcă s'a pus capăt crizei ministeriale din România și mai ales, căci a revenit la cârmă tot dl I. C. Brătianu. „Pester Lloyd“ privește în noul cabinet o garanță perspectivă pentru o pacinică aplanare a războiului vamal, ce există între monarhia noastră și România. Cu toate că consecințele războiului vamal sunt mai simțite în România de cât la noi, totuși trebuie să recunoaștem, că actuala stare e nefavorabilă firescilor noastre relațiuni comerciale, prin urmare în interesul dezvoltării acestor relațiuni reciproce, aceasta stare trebuie delăturată. Noue de sigur, că nu ne va lipsi bunăvoința și dacă și România este dispusă a ține seamă de interesele ambelor părți, atunci nouele negocieri vor avea rezultatul favorabil și dorit.

După pauza, ce a intrat în afacerea bulgară prin moartea împăratului german, cestiunea bulgară va intra ear în discușiunea diplomației. Cei din Petersburg cred timpul oportun, ca să grăbească rezolvarea ei. Sănătatea noului monarch, guvernarea lui mai lungă sau mai scurtă va cumpăni mult în această cestiune. Se asigură, că preoțimea din Bulgaria a început să desvoalte o aprigă agitațiune politică. Arhiepiscopul din Trn și întreaga lui preoțime a apelat la poporul bulgar, ca pe principele declarat de nelegitim să-l despoaie de putere. Autoritățile politice desvoaltă mare energie contra preoțimei. Arhiepiscopul din Trn însă i-a succes a trece granițele în Sârbia.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Din nord-ostul Transilvaniei, 4/16 Martiu, 1888. Dle redactor! Dați-mi voie se sulevez o cestiune ardentă acum, când are să se întrunească sinodul arhidieceșan. și adevă:

Cestiunea cateheților la procsima sesiune a sinodului arhidieceșan.

Însemnătatea cateheților și a învățământului religiunii pentru elevii de religiunea noastră dela scoalele străine este în general deplin recunoscută. Sinodul arhidieceșan s'a ocupat în mai multe rânduri cu această cestiune și cunoscând însuși însemnătatea ei, a adus încă în anul 1883 concludul, ca „cateheților să li se dea în tot anul plată sau remunerațiune.“

Consistoriul arhidieceșan a și compus și publicat un conspect despre cateheții dela diferitele scoli străine, indicând și respectivele oficii protopresbiterali, în a căror teritoriu se află cateheții. Cu atâta s'a gătat lucrul. Despre plată s'au remunerațiune nici vorbă. Poate unii cateheți vor fi căpătați; dară știu pozitiv, că sunt cari și implinesc cu conștientitate datorința, și în restimp de 6 ani nici odată nu au fost considerați. La repetițele lor cereri, basate pe concludul sinodal, li s'au notificat simplu: „cererei nu se poate satisface“ uneori sau mai adaus, că „nu sunt bani spre scopul acesta.“

Așa nu mai poate merge. Dacă vrem, să avem cateheți; dacă vrem, să pretindem dela ei, ași îmlini cu conștientitate datorința; dacă vrem, ca

decisiunile sinodali să nu fie o literă moartă, atunci trebuie să se nisuiască consistoriul, a executată decisiunea sinodală. Lucrul nu se mai poate amâna, căci ar fi numai în detrimentul educațiunii adevărate a tinerimei noastre dela scoli străine. Neglijența și nepăsarea se va răsbuna amar. Tinerii eștiți de prin scoli străine fără instrucțiune moral religioasă scim de ce valoare pot să fie pentru consolidarea bisericeii și religiiei noastre.

Drept aceea este o necesitate urgentă, ca consistoriul nostru în buget la sesiunea sinodului arhidieceșan din anul acesta să pună o rubrică corespunzătoare pentru plata sau remunerația cateheților. Dacă consistoriul nu o ar face aceasta, sinodul să reasume concludul sus menționat și să statorească însuși odată pentru totdeauna plata sau remunerațiunea pentru cateheți într'o sumă determinată.

Cateheții s'ar putea împărți, ca și la alte confesiuni, în două categorii. De categoria întâia s'ar ține cateheții dela gimnasiile inferioare s'au scoale civile, de categoria a doua cateheții dela gimnasiile superioare, cari propun învățământul religiunii și la vre o preparandie, precum și cateheții dela gimnasiile complete.

Dacă corporațiunile noastre bisericesci chemate spre aceasta nu se vor îngriji pentru rezolvarea cestiunii acesteia, responsabilitatea nu mai cade asupra cateheților. Vom avea poate cateheți numai pe hârtie, ca și concludul sinodal. Cine poate pofți sacrificii cu ani întregi din partea cateheților. când ei sunt cu totul desconsiderați, și când spre alte scopuri se gădesc bani, ear spre scopul acesta nu. Avem bani și fundațiuni numai trebuie folosite o părticică din ele și spre scopul acesta salutar și sfânt.

Ortodocsul.

Convocatoriu.

Comitetul tractual în ședința sa dela 2 Martiu a. c. a hotărât a convoca și prin aceasta declară de convocată adunarea generală a sub reuniunii învățătoresci din tractul Mercurii pe zilele de 25 și 26 Martiu a. c. st. v., în Apoldul de jos cu următorul

Program:

1. Vineri în 25 Martiu la 8 oare a. m. participarea tuturor învățătorilor la celebrarea serviciului divin, împreună cu invocarea Sf. Duch, în biserică ortodocsă din Apoldul de jos.
2. După serviciul divin imediat, întrunirea în ședință, în edificiul școlariu, deschiderea ședinții, și cetirea apelului nominal.
3. Raportul comitetului.
4. Cum învățăm cetitul și scrisul mai cu succes după „Cartea întâia de cetire“ de I. Popescu, temă lucrată de învățătorul Em. Beșă, observări critice de învăț. I. Pascu.
5. Formarea, numirea și scrierea fracțiunilor, prelegere practică ținută de învăț. Romul Pop.
6. Eventuale interpelări și propuneri.
7. „Statorirea materialului de propus din religiunea pentru cursul III și IV al scoalei populare“ temă lucrată de învăț. Nic. Clonțea, observări critice de învățătorul G. Babeș.
8. „Pendulul și aplicarea lui la oroloage“ prelegere practică ținută de învățătorul Ilie Georgesc.
9. Statorirea bugetului pe anul 1888 și închiderea adunării generale.

scim, că nu sunt populare ci de cuprins științific. Eminescu cu adevărat este poet, dară nu poet în sensul dat de dl Sârbu, ci poet filosof în felul lui Haine și Goethe la nemți. Poporul nu va fi în stare să guste toate poeziile lui Eminescu, căci nu se poate ridica la înălțimea ideilor cuprinse în poeziile lui, ci Eminescu va avea trecere mai mult la aristocrația literară.

Încât pentru verdictul de condamnare a unor produse literare, prin care dl Sârbu voescă a și ilustra teza sa încă este greșit, precum întreg punctul de mănecare al d-lui Sârbu a fost greșit. Nu pentru popor a scris operele sale dl episcop Enacean, profesorul Nițulescu, Dr. Pușcariu și Dr. Rațiu, ci pentru știință și pentru anumite trebuințe simțite.

Fie-care din acești autori numiți au fost, după cât scim noi, profesori de teologie, și dacă au scris, n'au scris din mărime deșartă ca să treacă de mari învățați, precum se exprimă dl Sârbu, ci pentru anumite lipse simțite. La teologie până astăzi nu există manuale corespunzătoare, și noi așa ținem, că începutul, ce la făcut mai sus numiții autori cu edarea de manuale teologice este laudabil. Dacă produsele lor n'au ajuns culmea perfecțiunii, poftescă alții, și chiar dl Sârbu, a face altele mai perfecte.

Dacă dl Sârbu se apuca de unul sau de toate din aceste opuri și le-ar fi criticat, arătându-le scaderile lor, ar fi făcut mai bun serviciu, decât, ca cu o trăsătură de penă se le apostrofeze în masa ca netrebnice. D-sa, dacă ar fi cetit toate scrierile

de Genadie Enacean și le ar cunoașce, ar fi știut, că acest bărbat multe documente valoroase pentru istoria bisericăscă a adus la iveală, traducându-le din limbile slavone și greacă; și fiind apoi just pentru o mică eroare, ce i-s'a mai imputat, cu cruțarea cuvenită, chiar în acest diar, în privința datelor despre restaurarea metropoliei Ardealului, nu ar nerecunoașce meritele literare, ce le are numitul autor în a căror considerare și este înaintat la treapta înaltă a episcopiei. Dacă dl Sârbu și-ar fi luat osteneală a combate criticile favorabile din „Convorbirile literare“, la cari altcum și d-sa se închină, apărute asupra opurilor Dr. Pușcariu, și dacă iar fi succes a arăta din cuprinsul cărților erori, ce ar fi detras tot meritul lor, numai atunci s'ar fi putut exprima cu atâta dispreț despre ele, precum o face în conferința sa.

Până când însă cărțile edate de Dr. Pușcariu sunt admise și folosite ca manuale de școală în seminariile din metropolie, până atunci frazele d-lui Sârbu apar ca un lucru copilăesc.

Ca să se vadă și mai apriat, cât de puțin a fost dl Sârbu conșciu de lucrarea sa, vom mai atinge numai impregiurarea, că d-sa află scrierea „Principii din Pedagogie“ de nereușita, eară pentru „Foișoara“ după care s'a retipărit „Principiile de Pedagogie“, nu află cuvinte să o laude din destul.

Aceeași trebuie să dicem despre opurile literare ale dlui Dr. Rațiu, canonic în Blaș, care încă n'a scris pentru popor, ci pentru știință și oameni cu pregătiri.

Criticile, după părerea noastră, nu se fac prin fraze goale, sucite și învățite, și și acelea imprumutate, precum a făcut dl Sârbu în cazul de față, ci în urma studierii aprofundate, care lipsesc dlui Sârbu.

Cunoaștem cu toții „Criticile de Maiorescu“, cari au făcut o adevărată revoluțiune în lumea literară la români, și au contribuit mult la o direcțiune mai sănătoasă, ce s'a inaugurat de un deceniu încoace la scriitorii români. Domnul Maiorescu, deși n'a acceptat după dl Sârbu, ca să l elibereze de aceasta lucrare, cu care s'a simțit datoriu față de conaționalii sei, — n'a urmat ca dnul Sârbu ca adevărat înainte de a fi produs ceva de valoare pe terenul literar, să se arunce cu furie asupra produselor literare ale altora. Domnul Maiorescu s'a probat mai întâiu pe sine ca literat, apoi a pășit ca să îndrepteze și pe alții.

Domnul Sârbu însă până astăzi nu scim să aibă care-va merite literare, de aceea nici nu-l ținem de autoritate a prescrie densus direcțiuni în literatură; dacă densus totuși neavând pregătirile necesari s'a aflat chemat fără cea mai mică rezervă și fără o critică meritorie a enuncia verdicte aspre asupra unei părți însemnate a autorilor români și asupra operelor lor literare, o asemenea procedere noi în mod cruțătoriu exprimându-ne, nu putem mai blând să o caracterisăm, decât cu cuvântul: — n e m o d e s t i e .

Toți membrii, respective toți învățătorii acestui tract, sunt deobligați a participa la adunare în vîr-tutea §. 25 din statute, pregătiți după posibilitate în obiectele din program și a solvi tacsele ordinare; iar oficiile respective episcopale parohiale sunt in-vitate a prevedea pe învățătorii respectivi cu viatic și diurne în sensul legii școlare.

Din ședința comitetului tractual al sub-reuniu-nei învățătoresci din protopopiatul Mercurei, ținută la 2 Martiu, 18-8.

Emanuil Beșa,
președinte.

Romul Pop,
secretariu.

Varietăți.

* (Denumiri.) De capelani militari clasa a doua în rezervă au fost denumiți: George Drăgan, Ioan Cocos, Ioan Manta și George Țeposu, toți preoți greco-orientali din arhidieceasa noastră.

* (Chirotonire) Duminecă în 6 l. c. s'a chirotonit întru presbiter dl Florian Russan, ales capelan în Maerii Albei-Iuliei.

* (Producțiune) „Hermannstädter Männer-Gesangverein“ va arangia la 9/21 Martiu a. c. în lo-calul „Gesellschaftshaus“ cu concursul capelei or-șenesci o producțiune cu următorul program: 1. Ou-verture „Cele 4 etăți ale omului“ de Fr. Lachner. 2. „Lach-Kantate“ cor de bărbați de Richard Ge-née. 3. „Visuri de primăvară“, idilă de I. Gleisner. 4. „O capelă de dame“, glumă musicală de Gersten-berger. 5. „Trubadurii moderni“, scenă umoristică de R. Heinze. 6. Couplet. 7. „Trecerea prin lumină“ sau „Arabul din Veneția“, operetă comică în 2 acte de C. Höpfner. 8. „Oamenilor veseli“ vals de E. Strauss. 9. „Prestissimo“ galop de Emanuil Wald-teufel. Biletele de intrare de persoană pentru d-ni cari nu sunt membri 1 fl. și pentru dame 60 cr. Biletele se pot căpăta Marti în 8/20 Martiu după prânz dela 3—5 oare, Mercuri în 9/21 dela 11—1 oară și p. m. dela 3—4 oare în localul „Musikverein“ (pământul mic Nr. 2) și eventual seara la cassă. Pentru broșurile cari conțin textul operetei se plă-tesc 10 cr.

* (Dimisionarea ministrului de răs-boiu.) Ministrul de războiu al nostru, contele Bylandt Reidt, care în timpul din urmă a fost mult morbos, și-a dat dimisiunea, care a fost primită cu multă recunoștință din partea Majestății Sale. De ministru de războiu s'a denumit generalul și com-andantul de corp din Viena, F. Z. M. Ferdinand baron de Bauer, o persoană bine inițiată în aface-rile ministeriului de războiu. S'a născut în Lemberg în 1825 și s'a dedicat de mic carierei militare, avasând din an în an pe baza meritelor sale, până la înaltul grad cel are.

* (Înmormântarea împăratului ger-man.) Înmormântarea rămășițelor gloriosului mo-narch al Germaniei s'a săvârșit în 12 Martie n. cu o solemnitate și o pompă neobicinuită. La 11 oare au început tragerea clopotelor și la 1 oară s'a pus în ordine conductul funebral dela dom până la mau-soleul din Charlottenberg. Au asistat pe lângă prin-cipii germani din familie, regele României, al Bel-giei, Sacsoniei, principele moscovitoriu al monarchiei noastre, principele de coroană al Rusiei al Svediei și o mulțime de principii și dignități din statele eu-ropene și al celor lalte continente.

Împăratul Frideric și cu veduva împărăteasă, Au-gusta, n'au putut lua parte din cauza suferințelor. Au plaus însă amar, când cosciugul trecea pe sub fereastra lor.

* (Veduva împărăteasă Augusta că-tră regele Umberto.) În 14 l. c. regele Um-berto al Italiei s'a sărbătorit aniversarea zilei născerei sale. Cu aceasta ocaziune veduva împărăteasă a Germaniei i a adresat următoarea telegramă: În fie care an în această zi împăratul Wilhelm trimetea Maiestății Voastre felicitările sale; acum însă, ne mai esistând el, ve aduc eu aceste felicitări, și se fie astfel primite, ca și cum el le ar fi adresat.

* (Pendant la concertul Const. Geor-gescu.) În un diariu român din loc cetim următoarele:

„Concertul C. Georgescu. Relativ la critica vi-olentă, ce a făcut o foaie locală asupra concertului dat de dl C. Georgescu în sala seminarului „Andreian“, un amic din Arad ne comunică următoarele reflecțiuni: N'am fost de față la concertul dlui Georgescu în Sibiu, ca să me pot pronunța asupra succesului ce a avut elevul absolvent al conservatorului din București. Dar fiind dl Georgescu în Arad, mai mulți pretini ne-am adunat într-una din serile săptămânii trecute, așa pe nesciute, la casa dlui Pa-gubă, unde avurăm ocaziune de a auzi pe dl Georgescu cântând acompaniat de d-soara casei, Hortensia. Dl Georgescu nu e celebritate artistică, dar nici mediocritate, încât să facă rușine neamului românesc, după cum îl descrie foaia locală sibiană. Eată critica ce-i face dlui Georgescu o foaie de specialitate, „Doina“ din București în numărul seu 23

din 1885: „Sâmbătă în 15 Decembre a avut loc la Ateneu concertul dat de dl C. Georgescu, cântărețul al cărui nume cetitorii l'au vădut adese pomenit în cronicile noastre. Eroul serei a fost necontestat concertantele, a cărui voce frumoasă de bariton a cântat o serie de arii, care toate au fost bine primite. Astfel *A la vita che ta rida* din *Ballo in maschera* și *il balen del tuo sorriso* din *Trovatore*, căreia, fiind bisată, i-a urmat un vals cu cuvinte: „Noaptea luminoasă“ de Neumann, apoi aria „Toreadorelui“ din *Carmen* pe care publicul asemenea a bisat-o cu stăruință, neslăbind pe bietul cântăreț, până ce nu l'a făcut să audă și una din compozițiile sa'e, „Elena“, romanță scrisă pe versurile lui Bolintinean din romanțul celebru al poetului. Programa s'a încheat cu „Pe valul mării“, pe care dl Georgescu a trebuit, cu toată lungimea poeziei, să o repete, după cererea stăruitoare a publicului, care mai cerând să o audă încă odată, a rămas mulțemit cu „Dormi, adormi.“ Amândouă aceste romanțe sunt asemenea opera dlui Georgescu, care e un plăcut compositor. Succesul obținut mai ales de melodia „Pe valul mării“, ne îndreptățește să credem, că dacă dl Georgescu și-ar îndrepta activitatea și aplicațiunea cu toată sîrguința asupra compozițiunii, ar putea realiza cu timpul succese mari.“ Așa recomandă publicul român revista artistică și literară „Doina“ pe elevul conservatorului din București, dl C. Georgescu. Și cei care am auzit pe dl Georgescu, deși numai în cerc mai îngust, familiar, ne-am încredințat, că foaia sibiană îi face o mare nedreptate.“

Care va să dică oamenii providențiali dela Si-biu și Arad voesc cu ori ce preț să scoată la iveală mediocritățile din neamul nostru spre a documenta, ce pot produce românii.

În cazul concret o fac aceasta cu domnul C. Georgescu, marele cântăreț și compositor.

Și aceasta este un punct din programa lor, pentru care noi nu i invidiem. — Înainte.

Domnul C. Georgescu este o mediocritate și ca cântăreț și ca compositor. O repetăm, și ne pare rău, că trebuie să o repetăm. Domnul Georgescu în Brașov a dat concert public, și ne-a alterat presti-giul național.

Din incidentul acestui concert diarele săsesci „Kronstädter Zeitung“ din Brașov și „Tageblatt“ din Sibiu au scris recenziunile următoare:

„Concertul Constantin Georgescu. Despre con-certul de aseară în sala hotelului Nr. 1 dat de componistul și cântărețul Constantin Georgescu cu binevoitorul concurs al domnilor măestru de concerte Krause, L. Frank, și al domnilor V. și B. cu părere de rău putem împărtași numai atâta, că acesta nu ne-a mulțemit de loc în partea sa musi-cală, deoarece domnului concertant îi lipsește multe încă din acele însușiri, cari trebuie să facă din cântăreț adevărat cân-tăreț. — Cele mai bune piese au fost soli pentru violină cu acompaniament de piano, cântați de dl Krause etc. etc.“

Concertul a fost foarte bine cercetat și concertantul și-a ajuns scopul material în abundență (im grossen Ganzen.)

Diariul „Tageblatt“ de aici în o corespondență datată în 2 Martiu din Brașov, după ce vorbește despre sterilitatea sezonului concertelor în carnea-lul trecut, scrie:

„Nici concertul arangiat de curând de cântărețul ro-mân Georgescu nu a fost astfel, încât să pună balsam pe inima noastră cea rănită, căci la tot cazul respectabila în-drăzneală (*respectable Kühnheit*) a acestui domn de a păși fără nici o voce (*so ohne alle Stimmittel*) și fără cea mai pu-țină scoală în fața publicului surprins (*vor das ahnungslose Publicum*) nu ne-a putut răsplăti jertfele aduse în timp și bani.“

Atâta diarele străine.

La noi domnul C. Georgescu a mai lăsat și alte impresiuni.

Cei mai buni elevi din secțiunea teologică și au dat concursul lor în sala de concert prin citirea unor opuri alese dela cei mai celebri autori români și domnul Georgescu nu i-a învrednicit nici cu un cuvânt de mulțemită.

Pentru transportul clavierului din sala de musică a reuniunii române de cântări domnul Georgescu avea să solvească numai bagatelul de 2 fl.

După concert imediat dimineața la 8 oare do-mnul Georgescu a plecat, și bieții espreși au trebuit să alerge la gară după acești 2 fl. Aici domnul Geor-gescu a spus espreșilor, că competența lor o a solvit domnului Dima, s'a lăpădat de plată în chip și formă, și numai după ce espreșii l'au amenințat cu comisariul de poliție care era de față, s'a îndu-rat a scoate din 150 fl. 2 pentru transportul cla-virului.

Noi ne-am făcut datorința de diariști. E treaba domnului Dima să treacă în ochii publicului de om, care a rămnit la competența bieților espreși.

Dacă respectivii domni în nobila misiune de di-aristi țin a încurajia asemenea esistențe, facă-o.

* (Postal.) Direcțiunea postală telegrafică din Sibiu scrie concurs pentru ocuparea postului de magistrul postal în Ocland (comit. Udvarheiu), cu care post pe lângă încheierea de contract și depu-nera cauțiunii de 100 fl e împreună o remunerațiune anuală de 150 fl.; paușal de cancelarie 40 fl.

și 12 fl. pentru inmanuări precum și un paușal de transport pentru întreținerea comunicațiunii între Ocland și Odorheul Săcuesc tour-retour, odată pe zi, prin o cariolă cu un cal, după un plan ce se va satori prin direcțiune din cas în cas.

Concurenții se provoacă să facă în cererile concursuale ofert, pe lângă ce sumă se obligă a susține aceasta comunicațiune.

Pot concura toți aceia, cari a ajuns vârsta nor-mală (bărbații 20, ear femeile 18 ani), au un trecut nepătat și cunoștințele necesare.

Sunt preferiți acei concurenți, cari dispun și de avere, respective cari afară de cauțiunea pres-crisă pot presta erariului și astfel de cauțiuni: d. e. imobili, ce sunt a se întabula pe spesele proprii pe numele erariului, sau hârtii de valoare accesibile pentru vadiu sau pretensiuni sigure în bani.

Cererile de concurs scrise cu mâna proprie și instruate pe deplin, sunt a se înainta la susnumita direcțiune până la 6 Aprile a. c. n.

* (Têrg anual.) Ministrul pentru agricultură, industrie și comerț, a încuviințat comunei aparți-nătoare comitatului Târnavei mari, Agêrbiciu, a ținea în 5 Maiu și 3 Decembre târguri anuale. Dacă în una din aceste zile ar căde vre-o sărbătoare târgul se amână până în aceeași zi din săptămâna următoare.

* Tatăl presidentului republicei franceze sena-torul Carnot, a murit. El s'a născut la 6 Aprile, 1801 în St. Omer. A dat publicități mai multe scrieri de mare valoare.

* Concurs. Cetim în „Meserieșul român:“ din fundațiunea generoșilor soți Mihail și Elisa Stroesco se scriu următoarele stipendii:

1. Patru stipendii de câte 50 fl. v. a., menite pentru învățării români, cari se vor aplica la me-seria postovăriei, șelăriei, brutăriei, tâmplărie, fieră-riei, orologeriei, tinichigiei și arămăriei.

2. Trei ajutoare de câte 60 fl. pentru sodalii români, cari vor să meargă în străinătate a se per-fecționa. La acestea vor avea preferință sodalii ro-mâni cunoscuți și instruiți în Brașov.

3. Două premii de câte o sută floreni pentru sodalii români, cari au perfecțiunea necesară pentru a deschide lucrătoare în Brașov în meseriile: de pălărieri, de rotar, de faur, de curelar, de lăcătar, de compactor, de mașinist, de tinichigiu și de bru-tar, și voesc a primi unul sau doi ucenici la aceste meserii.

Concurenții ucenici pentru Nr. 1 au să-și tri-mită la subscrisul comitet petițiunile lor provădute a) cu atestat, care să arete, că sunt români și au implinit etatea de 12 ani; b) cu atestat de scoală, care să constate, că sciu scrie și ceti și c), cu con-tractul încheat cu vre un măestru la meseriile nu-mite, din care să se vadă, că se află la vre-o me-serie în Brașov, spre a putea fi supraveghiați.

Concurenții de sub Nr. 2 și 3, adevă sodalii, au să-și trimită petițiile lor la subscrisul comitet provădute: a) cu atestat de botez și de naționalitate, b) cu atestat, că sunt sodali, c) cu atestat dela di-rectoria, unde locuiesc, adevărit și de preutul local, că au purtare morală bună; ear cei de sub Nr. 3, vor fi preferiți producând și atestate, că au lucrat ca sodali doi trei ani în străinătate și cunosc bine meseria lor.

Concursele acestea toate să primesc numai până în 15 Aprile, 1888.

Din ședința comitetului Asociațiunii pentru sprin-ginirea învățării și sodalilor români.

Bartolomeiu Baiulescu,
președinte.

Dr. I. Bozocan,
secretar.

* (Inundările Someșului.) Riurile prin toate părțile, crescând repede în urma grabnicei topiri a zăpedei, cauzează mari stricăciuni, prin inundările lor estinse până în depărtări foarte mari. Îndeosebi riul Someș este mai înverșunat ca toate, inundând aproape a patra parte din orașul Sătmar. Depeșele sosite de acolo sunt de cuprinsul cel mai înfiorătoriu. Numeroase familii au rămas fără adăpost și hrană, abia scăpându și viața de valurile riului. În tot cursul seu, Someșul, se dice, că a inundat mai bine ca 20 sate, lăsând pe locuitori pradă miseriei.

* (Alegerea președinților republicei San-Marino.) În 11 Martiu n. și a ales republica San-Marino pe cei doi președinți prescriși prin constituțiune. Aceasta republică e curioasă în felul seu; ea are o estensiune de abia 91 □ kilometri; numărul locuitorilor e de 7816 suflete și dispune de un buget de 112,563 lire. Are doi ministri, de interne și es-terne și o armată de 950 capete. Cei doi președinți conduc destinele republicei perondat fiesce care câte 6 luni. Ce e mai interesante, că republica n'are deficit.

* (Memorandul sârbilor din Croația.) Sârbii din Croația au înaintat un memorandum, pentru care s'a și ținut o conferință sub președința banului și la care mai luară parte bărbații de încredere sârbi precum și mai mulți deputați distinși. Se asi-

gură din Agram, că în ceea ce privește unele puncte domnesce o înțelegere completă. Dorințelor sârbilor de a li se garanta conservarea naționalității și a religiei pare a li se satisface. Membrii sârbesci ai conferinței au declarat, că ei nu nivesc după o scoală profesională, ci pentru o scoală populară național-sârbească. Unele din pretensiunile sârbilor s'au adaus la proiectul de lege pentru scoalele populare.

* (Generalul Boulanger.) Generalul Boulanger, care devenise atât de popular la poporul francez, a fost dimis din serviciul militar, pentru că fără permisiune și chiar contra ordinului ministrului de război a venit la Paris. Principala cauză a demisionii pare însă a fi, că populațiunea înscenează adeseori tulburări, atribuite atitudinii popularului general. După scirile cele mai proaspete, cu toate că presidentul Carnot a aprobat actul ministrului Logerot, generalul Boulanger s'a hotărât a nu demisiona și nici chiar a-și cere demisiunea. Actul demiterii a produs o mare senzațiune. Poporul francez și mai ale parisienii sârbătoresc cu vie însuflețire prezența generalului. Pretinții lui și mai mulți deputați au hotărât ca să l candez de deputat în toate departamentele, unde s'ar face vr'o alegere și cu toate că nu i-se va verifică mandatul, alegerea se va timbra ca un protest național. Într'un departament a fost ales de deputat, întrunind 60,000 voturi.

* (Sămănăturile de toamnă în Ungaria.) Sămănăturile de toamnă, pe baza datelor oficiale incuse în Budapesta, mai în toată țara până bine de curând a stat sub zăpadă excepțiuni fac numai ținuturile Ungariei de jos, unde zăpada s'a topit de mult și sămănăturile se ved verși și frumoase. Este

însă de temut, că topirea prea timpurie a zăpadei poate avea urmări rele, întâmplându-se încă de aci înainte înghețuri, cari pot să strice mult sămănăturilor. Numai de prin puține ținuturi sunt mai puțin favorabile scirile, cu privire la starea sămănăturilor, incolo ele sunt mulțămitoare.

Bibliografie.

Romänische Revue; politisch-literarische Monatschrift, erscheint in Resicza, Süd-Ungarn; Herausgeber Dr. Cornelius Diaconovich. IV. Jahrgang III. Heft. Inhalt: „Das Szörényer mandat“. (Seite 129). „Pressprozes-e.“ (Seite 136). „Rundschau“. (Der Bündnisvertrag vom 7. Oct. 1879. Seite 144. Magyaren und Deutsche. Seite 155. — Sachsen und Rumänen. Seite 159. — „Es soll alle Gewalt angewendet werden!“ Seite 161. „Thimoteus Cipariu“. (Aus der „Revista nouă“. Seite 165.) „Literatur“. (General Paul Kisseff in der Moldau und Walachei 1829—1834. v. A. Papadopol-Calimach. Seite 172. Weltkarte des Castorius, genannt die Peutinger'sche Tafel. Herausg. u. eingel. v. Dr. Konrad Miller, Stuttgart. Seite 173. — Jonnescu Gion: „Ludvig XIV. und Const. Brancovanu.“ Untersuchungen über die franz. Politik im europäischen Osten. Seite 174.) „Inserate“. (Seite 176.)

„Școala și familia“, foaie pentru părinți și învățători, Brașov Nr. 20 și 21 are următorul cuprins; Educația fizică. Învățământul educativ. Lecțiuni practice din fizică. O sedința pomologică Din viața furnicilor. Știința și credința. Bibliografie. Diverse

„Meseriașul român“ foaie pentru învățătură și petrecere, întocmită pentru meseriași și toți iubitorii

de meserii, Brașov, are următorul sumariu: Reflecțiuni despre muncă. Raportul comitetului reuniunii pentru promovarea meseriilor între românii din Cluș. Adunarea generală a asociațiunii pentru promovarea meseriilor între români, ținută în Brașov 31 Ian. 1888. Foiața meseriașului român. Vremile bune de „mai nainte“ comparate cu timpul „greu“ din zilele noastre. Felurite pentru meseriași Sciri economice și industriale. Multe și mărunte. Diverse Glume. Tergurile dela 1—16 Mart. 1888.

Loterie

Sâmbătă în 17 Martie n. 1888.

Timișoara:	4	90	1	72	55
Viena:	77	44	83	27	85

Bursa de Viena și Pesta.

Din 17 Martiu n. 1888.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%,	—	—
Galbin	5.98	5.92
Napoleon	10.04 1/2	10.03
100 marce nemțesci	62.73	61.30
London pe (poliță de trei luni)	126.95	127.10

Sămânță

de câmp, de flori și de legumi

din Erfurt se capătă la

Coloman Mike

în Sibiu, Piața mare, Nr. 20.

[1802] 1—3

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei“ Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poezie, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tra-tează cestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor învășilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român“ Diariu bisericec, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/2—3 1/2 coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, p'atibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

➡ A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania. ➡

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înverdate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere înverdată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericești la toate sârbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op de cuvântări bisericești întrece toate opurile de acest soi aparute până acum — având și o notiță istorică la fie-care sârbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzarul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schvartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor băbați de scoală de V. Gr. Borșovan, profesor preparandial. Prețul unui exemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op, întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borșovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuița cu mult folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scoala populară pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eține cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericești — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui exemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Vișul Prea sânteii Vergure Maria a Născătoareii de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplariu spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui exemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 12—50